

DE GRUNOPOST

De jaarlijkse "prijzenregen" geldt voor de volgende lidnummers:

74, 90, 197, 310, 485, 488, 595, 604, 639, 649, 674, 736, 926, 935, 967, 1167, 1280, 1348, 1389, 1566, 1567 en 1682, **zie pagina 7** in dit blad.

Wie was matroos Van der Steng? Zie pagina 30.

VERENIGINGSBLAD VAN DE PHILATELISTEN VERENIGING GRONINGEN

Emmastraat 5, 9722 EW Groningen
050-5259610

59e jaargang nr. 2 zomer 2024

Rietdijk

A° 1919

Postzegel- en Muntveilingen

- Een betrouwbare taxatie van uw verzameling?
- Een hoge opbrengst via een internationale veiling?
- Een gedegen en correcte afwikkeling van uw levenswerk?

Laat Rietdijk uw partner zijn!

In **april** en **november** telkens een grote postzegelveiling en in **juni** en **december** telkens een grote muntveiling.

Wij zijn doorlopend op zoek naar **postzegels** en **munten**!

Voor **grote** inzendingen komen wij graag naar u toe!

Bel: **070-364 79 57**

of mail: info@rietdijkveilingen.nl

Adres Noordeinde 41 (schuin t.o. paleis)
2514 GC 's-Gravenhage

Telefoon 070-364 79 57 (postzegelveiling)
070-364 78 31 (muntveiling)

Fax 070-363 28 93

Internet www.rietdijkveilingen.nl

E-mail info@rietdijkveilingen.nl

DE GRUNOPOST

verschijnt 4 x per jaar

Verenigingsblad van de Philatelisten Vereniging Groningen

Hoofdredacteur
Redacteur
Schrijvers

Douwe van der Heide
Gerrit Visser
Peter Poortvliet, Gerrit v.d. Molen, Hans Verberne,
Bert Rozema, T. Flory (vert. D.R. v.d. Heide), Ger-
rit Visser, Douwe van der Heide en Ad Weening.

>> centraal e-mailadres voor kopij: pvgredactie@gmail.com <<

Het copyright ligt bij de auteurs!!

CENTRUM PHILATELISTEN VERENIGING GRONINGEN
Adres: Emmastraat 5, 9722 EW Groningen; Telefoon: 050 - 525 96 10

Winkel en service-afdeling zijn elke woensdag van
10.00 - 16.00 uur en op zaterdag van 10.00 -12.30 uur geopend
(van mei tot en met augustus korter open; zie de website)

Website: www.philatelist.nl (vernieuwd!)

ISSN: 2211-0925

Contributie: € 50- per jaar (bij betaling vóór 1 januari van het nieuwe
verenigingsjaar) t.n.v. Phil. Ver. Groningen, afd. contributie
Rekening nr.: NL98 INGB 0004 4911 02

Ledenadministratie: Jan Bennes Steur, J. Ellenbergerstraat 14, 9746 AJ
Groningen, tel. 050 - 5772457; mail: pvgleden@gmail.com

mailadressen:

Voorzitter	pvgvoorzitter@gmail.com
Secretariaat	pvgsecretaris@gmail.com
Penningmeester	pvgpenningmeester@gmail.com
Afdeling Service	pvgnieuwttjes@gmail.com
Rondzendverkeer	pvggrondzending@gmail.com
Veiling	pvgveiling@gmail.com
Grunopost	pvgredactie@gmail.com
Ledenadministratie	pvgleden@gmail.com

59e jaargang - nr. 2

zomer 2024

Inhoudsopgave:

- pag. 2: Advertentie Rietdijk
- pag. 3: Verenigingsgegevens en mailadressen
- pag. 4: Inhoudsopgave, agenda, bestuursnieuws en inleverdata GRUNOPOST
- pag. 6: Bericht van de voorzitter + afwijkend velletje V1842 -1851 op zegel 6 (door Douwe v. d. Heide)
- pag. 7: De jaarlijkse prijzenregen
- pag. 8: Vraag en aanbod + Buizenpost Berlijn (door Gerrit Visser)
- pag.10: USA-stempel met een verhaal (door Bert Rozema)
- pag.12: Een bijzonder Herveld stempel (door Hans Verberne)
- pag 14: Post van de telegrafisten van de Stelling Den Helder 1914 - 1918, deel 2 (door Peter Poortvliet)
- pag.19: Hulpmiddel voor het Oud-Duitse handschrift (door Ad Weening) + een brief aan sinterklaas
- pag.20: Nieuwlande, een bijzonder dorp in Drenthe (door Douwe van der Heide)
- pag.22: De "Fire Control Marks" van Ecuador (door Edward T. Flory, bewerkt door Douwe v. d. Heide)
- pag.29: Het gebruik van een bijzonder stempel (door Gerrit van der Molen)
- pag.30: Aanvullingen op de francotakje stempellijst van Cees Janssen (door Douwe van der Heide)
- pag.32: Advertentie Corinthia

N.B. Van alle artikelen rust het copyright bij de auteurs (art. 1 auteurswet).

De ledenvergaderingen vinden plaats op de 4e maandagavond van de maand in het gebouw van BSV Selwerd (Elzenlaan 72, Groningen).

>> Parkeren is hier na 18.00 uur gratis <<

Deze ledenvergaderingen zijn in 2024 op de volgende 4e maandagavonden: 27 mei, 24 juni, 23 september, 28 oktober en 25 november

koffie, thee, frisdrank, bier en wijn zijn gratis tijdens de ledenvergadering

AGENDA:

- 1) officiële opening 20.00 uur (zaal open om 19.00 uur)
- 2) behandeling notulen van de vorige vergadering
- 3) voorlezen eventuele ingekomen stukken
- 4) mededelingen
- 5) filatelistische nieuwtjes / nieuws
- 6) aanmelding nieuwe leden
- 7) pauze
- 8) eventuele lezing (meestal door Ernst Flentge), korte presentatie of discussie(stuk)
- 9) rondvraag
- 10) veiling, verloting of bingo (zie de website)
- 11) sluiting rond 22.00 uur

Kopij voor de Grunopost moet uiterlijk binnen zijn (en het liefst al een maand van tevoren aangekondigd) vóór:

1 februari voor het voorjaarsnummer **1 mei** voor het zomernummer
1 augustus voor het herfstnummer **1 november** voor het winternummer

N.B. Als er teveel aanbod van kopij is, kan uw kopij soms pas later geplaatst worden.

Overzicht functionarissen:

Voorzitter:	Ernst Flentge
Secretaris:	Gerrit Visser
Penningmeesters	1e: Bé Buring en 2e: Ad Weening
Ledenadministratie:	Jan Bennes Steur
Hoofdredacteur Grunopost:	Douwe van der Heide; redacteur Gerrit Visser
Serviceafdeling:	Ad Weening, Watta Zijlstra, Klaas Gibcus en Jaap Kramer
Veilingen:	Ad Weening en Bert Rozema
Hoofd rondzendverkeer:	Janneke Volckmann
Werkgroep Bibliotheek:	voorzitter Ernst Flentge
Werkgroep Plaatfouten:	voorzitter Ernst Flentge

Adviescommissie voor liquidatie van postzegelbezit

Deze commissie is ingesteld om de nabestaanden van onze leden belangeloos te adviseren bij de eventuele veiling of verkoop van een verzameling na het overlijden van de eigenaar. Omdat vaak onduidelijk is tot wie men zich in een dergelijk geval kan richten, adviseert het bestuur dat u in uw verzameling een briefje legt waarop de naam en telefoonnummer van het/een commissielid is vermeld:

Ad Weening, tel. 06-15593686
Douwe van der Heide, tel. 050-5276312

N.B. Helaas kunnen wij u alleen in ons Centrum adviseren. Wij komen niet bij u thuis!

Het centrum in de Emmastraat zal in juli en augustus 2024 op de normale dagen geopend zijn. Als er incidenteel een dag uitvalt, dan zal dit, zo mogelijk, op de website worden vermeld. Natuurlijk kunt u ook bellen.

De postzegel wordt (alweer) duurder

PostNL verhoogt per 1 juli 2024 de prijs van een postzegel met 5 cent naar 1,14 Euro. Dit laat Postnl weten bij de presentatie van de kwartaalcijfers. De pakkettenpost neemt iets toe, de briefpost neemt af, arbeidskosten zijn gestegen. Per saldo is er verlies.

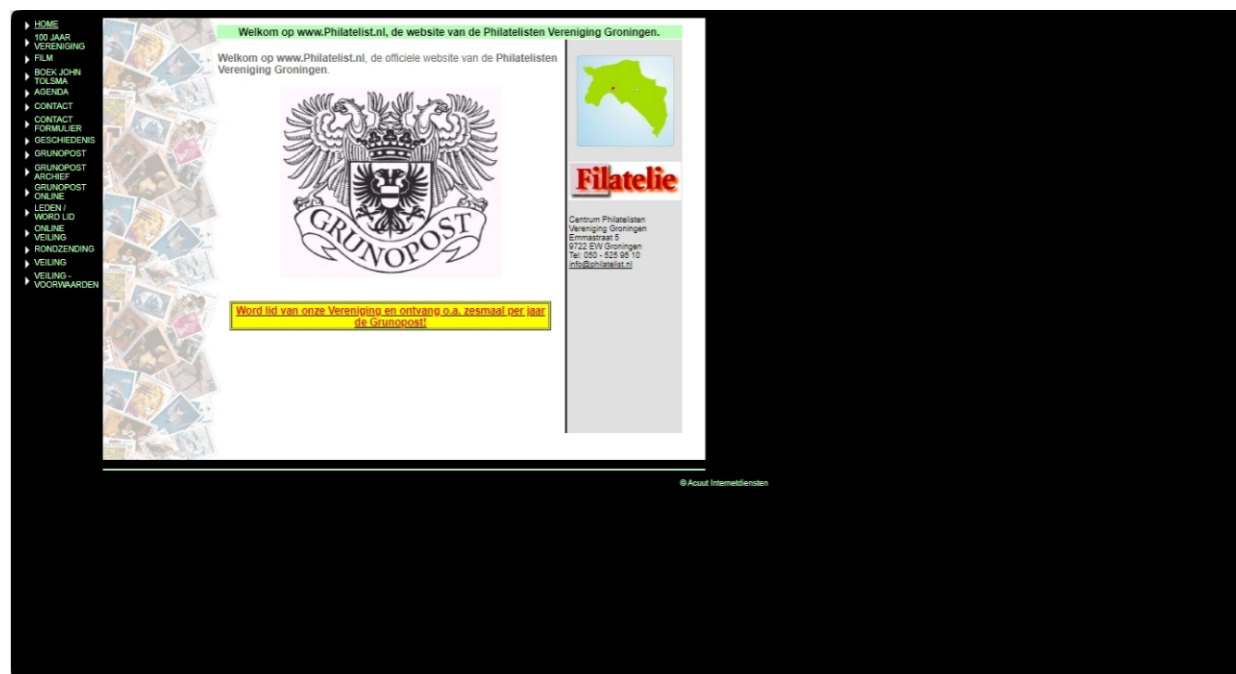
Gelukkig heeft de afdeling service nog genoeg zegels met een '1' in voorraad, die tegen gereduceerd tarief verkrijgbaar zijn. Zegels van 39ct en 44ct kunt u zelfs tegen een nog grotere korting aanschaffen.

Van de voorzitter:

Wat houdt ons bezig? Een vraag die iedereen aan ons mag stellen. De coronatijd zorgde voor een periode van weinig activiteiten. Langzaam zien we de activiteiten weer toemen. De avonden worden beter bezocht, maar zouden nog veel meer leden moeten trekken. De gevarieerde aanpak wordt gewaardeerd. Ook langzamerhand kunnen we kleine veilingen houden. Een aantal actieve leden heeft daar weer hun schouders onder gezet. Nu nog meer kopers. Om de leden beter te kunnen bedienen is ook geïnteriseerd wat zij verzamelen, zodat de samenstellers van de veilingen een aangepast aanbod kunnen verzorgen. Weliswaar is alleen aan de leden op de ledenavonden naar hun belangstelling gevraagd. **Dus komen op de 4e maandagavond van de maand!**

Ook onze grotere veilingen willen we nieuw leven inblazen.

Verder horen we veel leden mopperen over onze website: www.philatelist.nl. Vooral dat deze erg klein op je scherm verschijnt (zie afbeelding hieronder) en dat de keuzeknoppen aan de linkerkant erg op elkaar lijken, is hun een doorn in hun oog.

Daarom heb ik ook niet-leden gevraagd hun mening te geven. Ook de agenda nodigt je niet uit om te kijken, er staat altijd hetzelfde. Ook kwam er veel opbouwende kritiek. Doe dit of doe dat. Bijvoorbeeld de teksten over de historie over onze vereniging aantrekkelijker presenteren met veel meer afbeeldingen. Bij de terugkoppeling tijdens onze laatste ledenbijeenkomst hoorden we dezelfde opmerkingen en aanvullingen. Onze website is natuurlijk al erg oud en verdient een moderner uiterlijk. Niet langer een statisch reclamebord, maar een steeds vernieuwend scherm dat je uitdaagt om verder te kijken en dat informatie geeft over activiteiten en achtergrond(en) over onze hobby. Kortom we moeten er wat aan doen!

Wellicht kunnen we zo ook nieuwe leden trekken als onze website weer "gevonden" wordt.

Ernst Flentge

De jaarlijkse prijzenregen:

Ieder jaar wordt een deel van onze leden weer verrast met de mededeling dat hun lidnummer goed is voor een prijs. Dit jaar is dat voor ongeveer tien procent het geval. Staat uw lidnummer nu ook in het lijstje hieronder, dan bent u in de prijzen gevallen. Het vervelende is echter dat het negatieve prijzen zijn!!

U hebt namelijk de contributie voor 2024 nog niet aan onze penningmeester overgemaakt. Dat betekent dat we u, als u uw lidnummer hier heeft aangetroffen, vriendelijk doch dringend verzoeken € 60,00 over te maken naar banknummer NL98INGB0004491102 t.n.v. de Phil. Ver. Groningen, afd. Contributie.

Het negatieve aspect van de prijs zit vooral hierin dat u nu € 10,00 meer betaalt dan u zou hebben moeten betalen als u vóór 1 januari deze overschrijving had verricht. Deze regeling heeft verschillende malen in de Grunopost gestaan, maar het is u kennelijk ontgaan of sprak u niet aan. Jammer maar helaas! Hieronder de lidnummers van de leden die volgens ons nog niet betaald hebben.

74, 90, 197, 310, 485, 488, 595, 604, 639, 649, 674, 736, 926, 935, 967, 1167, 1280, 1348, 1389, 1566, 1567 en 1682

Mocht u echter wel uw contributie hebben overgemaakt, maar is dat, helaas, aan onze aandacht ontsnapt, laat u ons dan via pvgpenningmeester@gmail.com weten wanneer en op welke wijze u heeft betaald.

Bé Buring, penningmeester

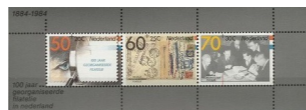

Vermoedelijk bij velen van u onbekend, maar velletje V1842-1851 is ook uitgegeven met een andere afbeelding op zegel 6 (Delta) en wel op vel R2211 (veilingopbrengst € 750)!!

Douwe van der Heide

Vraag en Aanbod door onze leden:

Ik zoek: Nederland nummer 1313 (Filacento velletje 1984) los en in aantallen om te platen. Ik betaal 30 ct per stuk. E-mail: drvdh@home.nl of pvgredactie@gmail.com

Buizenpost in Berlijn

De buizenpost in Berlijn bestond vanaf november 1865 tot 1963 in West-Berlijn, en tot 1976 in Oost-Berlijn.

Het eerste traject liep vanaf het hoofd telegraafkantoor naar het telegraafkantoor in het Berlijnse beursgebouw. Doel van deze buisleiding was de snelle verwerking van beurskoersen tussen Berlijn en de wereld. In 1876 was het net met enige trajecten uitgebreid. Vanaf nu konden kaarten en brieven tot 20 gram worden verstuurd.

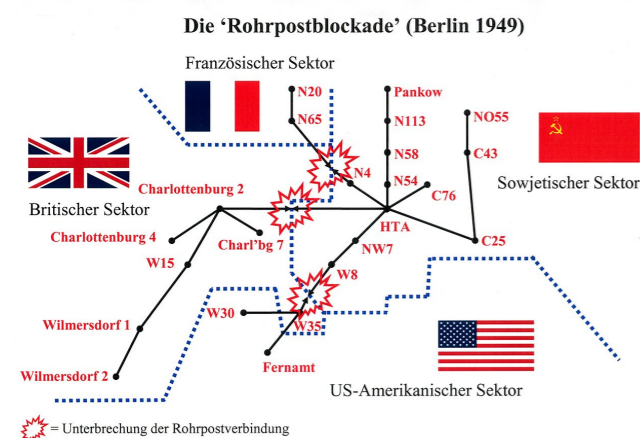

Figuur 1

Briefkaart, verzonden vanuit Roemenie op 6 mei 1902. Aankomst in Berlijn op 8 mei

In de jaren daarna werden banken, krantredacties maar uiteindelijk ook woongebieden aangesloten. In 1940 bereikte het buizenpostnet in Berlijn zijn grootste omvang; de buisleidingen hadden een totale lengte van bijna 400 kilometer.

Tijdens de tweede wereldoorlog werden grote delen van het buisleidingnet vernield door geallieerde luchtaanvallen. Na de oorlog werden belangrijke verbindingen snel hersteld en vanaf 1946 werd het net alweer gebruikt voor telegrammen.

Figuur 2

Splitsing in een Oost-Berlijns en een West-Berlijns net

Het toenemende Oost-West conflict leidde begin 1949 tot een splitsing van het net in een Oostberlijns en een Westberlijns net. Lastig was dat het centrale punt in het net, het hoofdtelegraafkantoor, nu in Oost-Berlijn lag.

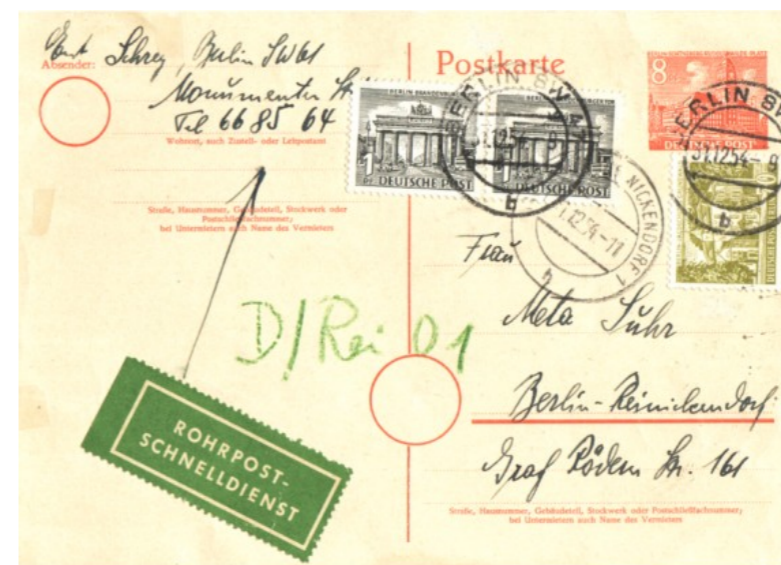
Hierdoor kon de buizenpost in Oost-Berlijn snel weer worden gebruikt.

Figuur 3

Oost-Duitse brief

Vanaf 1949 werd in West-Berlijn de Buispost Sneldienst opgezet, waarbij ook post per auto, motor of fiets werd vervoerd (als voor- of natransport). Voor het gebruik van deze dienst moesten naast het standaard posttarief een toeslag voor buispost en een toeslag voor de spoedbezorging worden betaald:

Figuur 4

Briefkaart, gefrankeerd met 8 pfennig (briefkaart) en 72 pfennig toeslag

Door toenemend gebruik van telefoon en telex liep het gebruik van de sneldienst en de buizenpost snel terug. Hiermee kwam in 1963 het einde van de buizenpost in West-Berlijn.

Gerrit Visser

Literatuur: Wikipedia

Bron figuren 1, 2 en 3: Prof.Dr. Nemò Klein

USA-Stempels met een verhaal:

Laat ik me eerst even voorstellen. Ik ben Bert Rozema en ik ben zo'n 2 jaar lid van de PVG. Elke woensdag help ik Ad Weening bij diverse activiteiten, zoals bijvoorbeeld bij de voorbereiding van veilingen.

Ik verzamel vanaf mijn 12e jaar postzegels. Sinds mijn pensionering is de tijd daarvoor gelukkig wat ruimer bemeten. Ik heb als speciaalgebied de Verenigde Staten van Amerika. Naast postzegels, poststukken, etc. verzamel ik ook stempels van de USA. Naast de "gewone" precancels kom ik ook veel stempels tegen met een "verhaal".

Onlangs trof ik onderstaande zegel aan met de (gedeeltelijke) tekst: "Horse and Buggy Days, the first Weekend in September – Weyauwega (Wisconsin)": afb. 1.

afb. 1

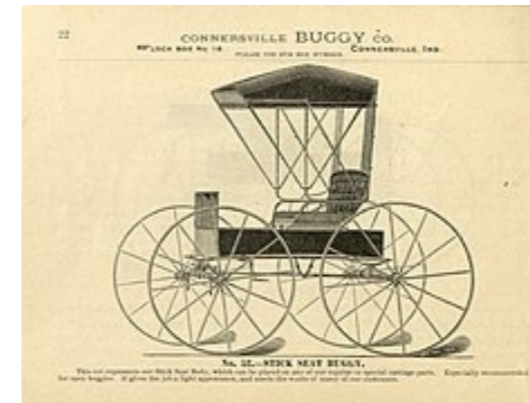
afb. 2

Mijn zoektocht naar meer informatie leverde het volgende op: Op de website van "Weyauwega area Chamber of Commerce" trof ik de nodige informatie aan. Ook Wikipedia leverde het een en ander op. Ik besloot er een artikeltje aan te wagen voor onze Grunopost. Het onderschrift bij bovenstaande uitnodiging (afb.2) luidt o.a.: "Eten, muziek, verkopers, een smid, Kiddie Parade en Horse & Buggy Day Parade... en FUN!". Als je dat leest komt al gauw de gedachte op, hebben wij ook niet zoiets, want 1 of 2 keer per jaar hebben wij (in Uithuizen) ook een speciale "markt" in voor- en/of najaar, vergezeld gaande van allerlei activiteiten zoals o.a. ringsteken met paardekarren, enzovoort. Wat echter de Amerikaanse versie speciaal maakt is de "Buggy". Een buggy is een licht vierwielig rijtuig zonder koetsiersbok met een enkele zitbank voor de bestuurder en eventueel een passagier. Het is een lichtgebouwd rijtuig met een vrij eenvoudige kast, een zitbank voor een of twee personen en een opklapbare overkapping. Buggy's hebben relatief grote wielen van nagenoeg dezelfde omvang. De kast hangt laag en de voorwielen kunnen er niet onderdoor draaien. Ze hebben lange assen waardoor de wielen relatief ver van de kast geplaatst zijn. Ze zijn geveerd met ellipsveren en hebben vaak aan de achterzijde een beperkte ruimte voor de bagage. Deze koetsjes waren eind 19e eeuw zeer populair onder andere in de Verenigde Staten. Ze werden gebruikt voor dagelijkse boodschappen en zondagse plezierritjes. De paarden die men, overwegend als enkelspan, voor deze sportieve wagens gebruikte waren vlotte dravers zoals bijvoorbeeld de Amerikaanse Draver (American Standardbred).

Deze rijtuigen werden door diverse ondernemingen in verschillende steden op industriële wijze vervaardigd. Ze kwamen eind 19e eeuw voor in tal van variaties, waarvan nog voorbeelden terug te vinden zijn in oude verkoopcatalogi. Alleen de staat Indiana telde al minstens vijf fabrieken, zoals de Studebaker Brothers Manufacturing Company en de Connersville Buggy Company.

De Amish, een mennonitische geloofsgemeenschap in Noord-Amerika, mogen van hun geloof geen auto's bezitten en gebruiken vaak nog steeds een traditionele "horse and buggy" als vervoersmiddel.

Onderstaand een paar voorbeelden:

Road buggy, 1871, uit New York
Coach-Makers Magazine

Geparkeerde Amish buggy's in
Holmes County (Ohio)

Geparkeerde Amish buggy's van Berlin, Ohio

Deze "Horse and Buggy" evenementen vinden op veel meer plekken in de USA plaats, zoals ook de laatste afbeelding laat zien. Vaak in gebieden waar dit traditionele vervoersmiddel nog echt ingebruik is.

Zomaar even een interessant weetje naar aanleiding van een stempel. Waar postzegels je ook niet al brengen!

Bert Rozema

Bronnen: website van Weyauwega area Chamber of Commerce; Wikipedia

EEN BIJZONDER HERVELD-STEMPEL GEVONDEN:

In 2016 verscheen onder auspiciën van de Nederlandse Vereniging van Poststukken- en Stempel-verzamelaars ("Po & Po") het boek 'Nederlandse Puntstempels, 1 april 1869 - 14 juni 1893' door H.J.W.M. Jans. Behalve de nummerstempels behandelt de auteur in een hoofdstuk ook de zogenaamde stomme puntstempels, en één daarvan is het "Herveld" -stempel. Er valt het een en ander over te vermelden maar het is zéér aan te bevelen dit zelf na te lezen in het boek (dit boek bevindt zich in de bibliotheek van onze Vereniging).

Zetten (het 'Herveld'-stempel)

Provincie Gelderland, inw. Zetten 1870: ?

Het stempel dat bekend is als het 'Herveld'-stempel, draagt die naam omdat er een brief bekend is met het kleinrondstempel Herveld.

ZT-1
Brief verstuurd vanuit Herveld naar Nijmegen op 23 juni 1883. Deze brief is het enige poststuk dat bekend is met dit stomme puntstempel.

Hier gaat het om het volgende: dit Herveldstempel komt alleen voor op emissie 1872 en op de cijferzegels van 1876. Van deze laatste zegels zijn 4 exemplaren bekend.

Van emissie 1876 Cijfer zijn er in totaal 4 zegels bekend: één van ½ cent en drie van 1 cent. De ½ cent betreft een gedeeltelijk paar waarbij van de rechter zegel een stuk af is. Dit gedeeltelijke paar is in 1964 voor het laatst geveild. Hiermee komt het aantal bekende zegels met een afdruk van het stempel van Zetten op 26.

Gedeeltelijk paar ½ cent
Cijfer 1876

De exemplaren van de 1 cent Cijfer 1876

Onlangs vond ik een 5e exemplaar, en wel op een zegel van 2 cent, gewoon in de rondzending!

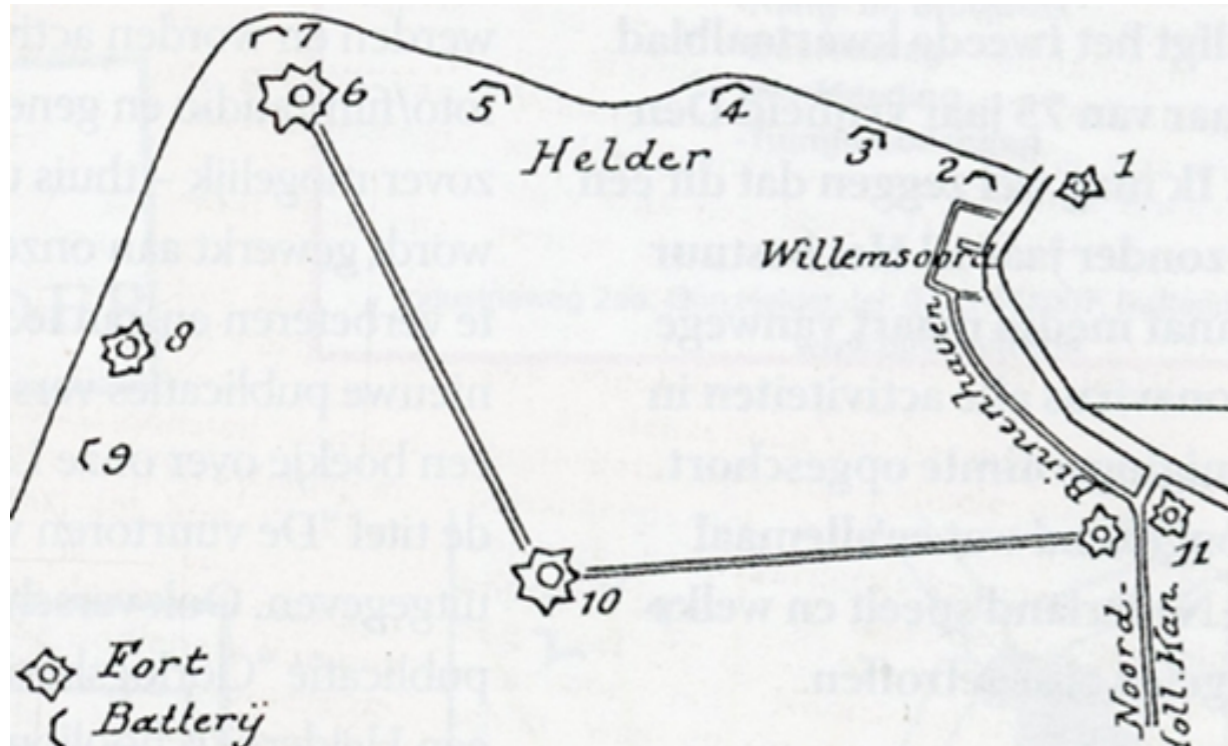

Hans Verberne

Literatuur: De Poststempels van Nederland, Nederlandse Puntstempels 1 april 1869 - 14 juni 1893. door Harrie J.W.M. Jans. Een uitgave van Po & Po in 1916.
ISBN/EAN: 078-90-71650-41-3

Met dank aan Harrie Jans voor het gebruik van zijn gegevens (Jans, Puntstempels 2016).

Post van de telegrafisten uit de forten van de Stelling Den Helder 1914 -1919, door Peter Poortvliet, deel 2

Schetsje uit het archief van de Helderse Historische Vereniging (HHV) van de forten en batterijen van de Stelling Den Helder (nummers 1-11)

Nr. 4 op de schets: **Fort Oostbatterij**, was oorspronkelijk (1781) een kustbatterij, deze werd in 1875 verbouwd tot fort, in 1940 Hoofdkwartier van de Stelling Den Helder, gebombardeerd; na WO 2 door de Kon. Marine als **Navigatie Gevechtinformatie School (NAVGIS)** gebruikt. In 1977 werd het fort vanwege een dijkverhoging (Deltaplan) gesloopt.

Afb.11: Beeldbank HHV: Fort Oostbatterij vóór 1940

Afb.12: Stempel Militaire Telegraaf Oostbatterij verstuurd naar Zaandam

Afb.13: Beeldbank HHV: Fort Harssens

Afb.14: Administratief stempel: Commandant Detachment Pantserfort-Artillerie Den Helder >> naar Wormerveer.

Afb.15: Stempel: Militaire Telegraaf Harssens verstuurd naar Wildervank

De linie ten zuiden van Den Helder

Vanaf Fort Erprins werd om de zuid een stelling aangelegd waarin twee forten werden gebouwd, de stelling eindigt bij het Noordhollandskanaal.

Schets nr. 10: Fort Dirks Admiraal, aanvang bouw 1812, in de Franse tijd genaamd Fort l'Ecluse, in 1814 hernoemd tot Fort Dirks Admiraal naar Cornelis Dirksz, die tijdens de 80-jarige oorlog burgemeester van Monnikendam was.

Afb.16. Stempel Militaire Telegraaf Dirks Admiraal verstuurd naar Sneek

Schets nr. 11: Fort Oost- en Westoever.

Fort Oostoever is oostelijk van het Noordhollandskanaal gebouwd op het Nieuwe Werk (in 1791 aangelegd als kielplaats (= werf) voor de Marine). De kielplaats kreeg in de Franse tijd de naam Fort Dugommier genoemd naar de Franse generaal Jacques Francois Dugommier, die is gesneuveld in 1794. Het werd in 1825 omgebouwd tot Fort Oostoever. Aan de westkant van het Noordhollandskanaal werd in 1825 Fort Westoever gebouwd. Dit Fort huisvest tegenwoordig een restaurant en een bierbrouwerij. Van Fort Westoever is nog geen telegraafstempel opgedoken!

Afb.17: stempel Militaire Telegraafdienst Oostoever verstuurd naar Egmond aan Zee. Dezelfde telegrafist was eerder geplaatst op Fort Erprins.

KUSTBEWAKING:

Ofschoon niet tot de Stelling Den Helder behorende was er nog een Militaire Telegraafpost aan de Kust bij Den Helder. Bij de mobilisatie werd de 1ste divisie van het Veldleger belast met de versterkte kustbewaking. Uit de literatuur weten we dat de vader van Godfried Bomans was gelegerd bij de Kustbewakingpost te Huisduinen, (deze post zal van de telegraafpost in Fort Kijkduin gebruik hebben gemaakt). Dankzij afb.18 weten we dat in Julianadorp zich Kustbewakingpost nr. 16 bevond, die via een eigen telegraafverbinding had met andere eenheden.

Afb.18: stempel **Militaire Telegraaf Kustbewaking 16** verstuurd van Julianadorp naar Den Helder

Literatuur:

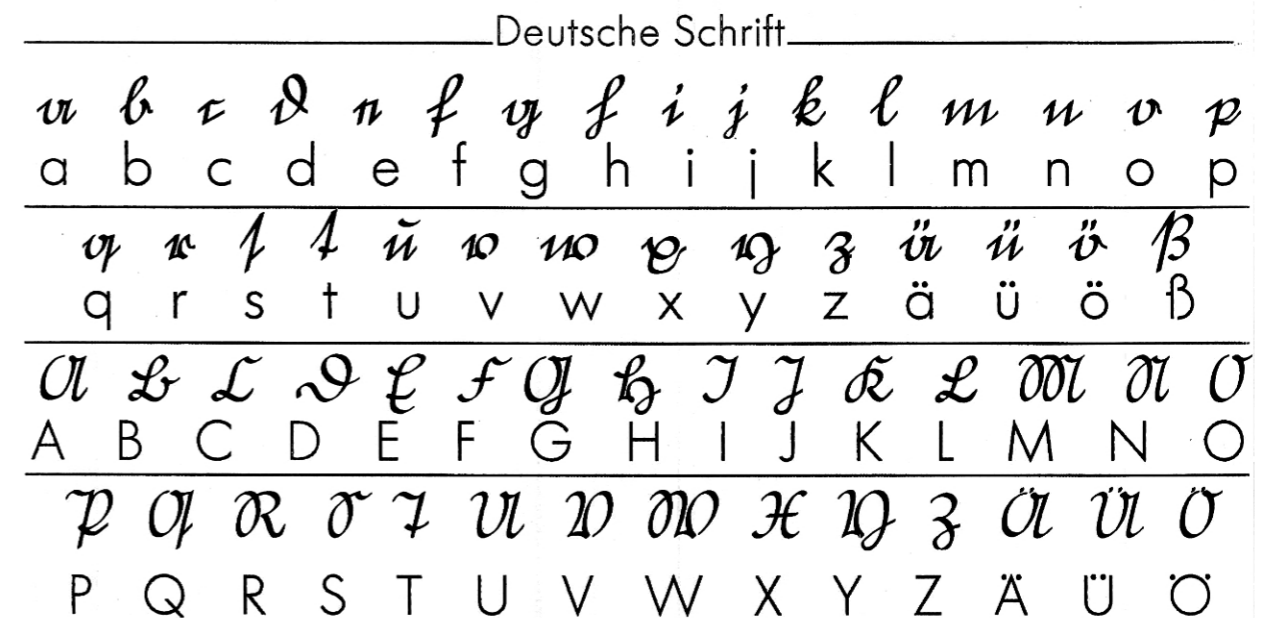
- Contactgroep Nederlandse Militaire Post 2013: 200 Jaar Militaire Post, ISBN-13: 978-90-820936-0-5
- Poortvliet, P.F.: 2020 Stempels van de militaire telegrafie te Den Helder 1914-1918, in *Levend Verleden* uitgave HHV juni 2020
- Smit, Wout: Een paar apart in de pastorie van de Visbuurt, in *Levend Verleden* uitgave HHV september 2010
- Beeldbank HHV = Helderse Historische Vereniging (kaarten/foto's overgenomen met toestemming van de HHV)

- de afgebeelde poststukken zijn uit de eigen verzameling van Peter Poortvliet

Oud Duitse handschrift:

Ad Weening ontving het volgende bericht van Henk Bolder:

"Omdat er in de *Remscheidse Briefmarken Klub* ook steeds meer jongere (!!) mensen komen (zoals ik) en deze vaak, net als ik, problemen hebben met het Oud Duitse schrift op (oude) poststukken, is er nu een kort overzicht voorhanden. Hierbij dit overzicht. Misschien ook praktisch voor jullie leden".

Helaas geen ontvangststempel

NIEUWLANDE, EEN BIJZONDER DORP IN DRENTHE

Aanvankelijk wordt Nieuwlande wel Zwinderscheveen genoemd, later Zwinderscheveld. In 1919 wordt er een hulppostkantoor in het dorp geopend en in de poststempels staat de plaatsnaam "Nieuwlande (Zwindersche Veld)". Pas in 1964 wordt dit vervangen door een poststempel met daarin alleen de huidige plaatsnaam.

Het stempel werd besteld in maart 1919 en verzonden op 28 maart 1919. Het werd terugontvangen op 5 mei 1964. Gebruiksperiode van 29 maart 1919 tot en met 30 april 1964.

Dit stempel werd verzonden op 27 maart 1964 en vernietigd op 7 augustus 1978. Gebruiksperiode van 1 mei 1964 tot en met 4 juli 1978.

Het stempel werd verzonden op 27 maart 1964 en vernietigd op 7 augustus 1978. Gebruiksperiode van 1 mei 1964 tot en met 4 juli 1978.

Hierna kwam het onderstaande stempel: NIEUWLANDE-GEM. OOSTERHESSELEN # 1

In dit stempel heeft men in april 1988 in plaats van de maandaanduiding **IV** voor april 1988 de combinatie **IIII** gebruikt. Dat ben ik nog niet eerder tegengekomen!

De naam Nieuwlande wordt in het Drents uitgesproken als "Neilaande".

Nieuwlande is een dorp dat grotendeels in de provincie Drenthe, grotendeels in de gemeente Hoogeveen, deels in de gemeente Coevorden, en voor een klein deel in de provincie Overijssel, de streek Salland, en in de gemeente Hardenberg ligt.

Vóór de gemeentelijke herindelingen van 1998 viel Nieuwlande grotendeels onder de gemeente Oosterhesselen (postcode 7918), deels onder de gemeente Coevorden (postcode 7929), deels onder de gemeente Dalen (postcode 7928, deze postcode is opgeheven), deels onder de gemeente Hoogeveen en deels onder de gemeente Gramsbergen. Omdat dat niet erg praktisch was, is het dorp bij de gemeentelijke herindelingen van 1998, middels grenscorrecties, grotendeels onder de gemeente Hoogeveen komen te vallen.

Een klein stukje van Nieuwlande (15 huizen) valt nog altijd onder de gemeente Coevorden (zie het postcodeboek). Verder viel en valt nog altijd een stukje van het dorp, 18 huizen omvattend, onder de provincie Overijssel, gemeente Hardenberg (vóór 2001: gemeente Gramsbergen).

De gemeente Gramsbergen en/of de Provincie Overijssel waren bij de gemeentelijke herindelingen van 1998 kennelijk niet bereid om dit stukje door middel van een grenscorrectie over te hevelen naar de gemeente Hoogeveen en het daarmee ook postaal onder het (sindsdien dus grotendeels Hoogeveense) dorp Nieuwlande te brengen. Dat deel valt voor de postadressen daarom nog altijd onder het dorp De Krim. Het dorp viel vóór 1998 dus onder 5 gemeenten en 2 provincies!! Dat dat vaak tot problemen leidde om welke gemeenten welke delen van welke voorzieningen moesten of wilden betalen, zal duidelijk zijn.

- Nieuwlande heeft ca. 500 huizen met ongeveer 1.300 inwoners. Onder het dorp Nieuwlande valt ook de buurtschap Dalerend.

Ik heb geen legeszegels van de gemeente Nieuwlande kunnen vinden in de literatuur.

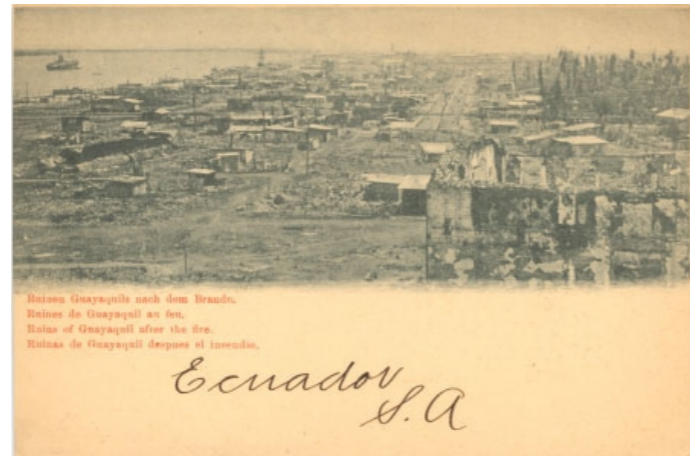
De volgende tuimelstempels zijn successievelijk in gebruik in Nieuwlande bij het servicepunt: Johannes Poststraat 48. Status 2007: Servicepunt (adres Attent Gerard & Monique Koster supermarkt) TNTpost (linksonder) en Attent Koster supermarkt PostNL NIEUWLANDE 1 (rechtsonder)

Douwe van der Heide. bron: Ned. Academie voor Filatelie en Gemeente Nieuwlande. stempels: Cees Janssen, Bert van Marrewijk en Peter Poortvliet

De "Fire Control Marks" van Ecuador, door Edward T. Flory

Op 16 en 17 juli 1902 raasde een enorme brand door Guayaquil, in Ecuador. Een Ansichtkaart uit 1903, hieronder, toont de enorme ravage na die ramp.

Na de brand werd ontdekt dat er een grote hoeveelheid post- en belastingzegels was gestolen. Om het gebruik van deze gestolen postzegels te voorkomen, heeft de regering de provinciale autoriteiten opgedragen al hun resterende (post)zegels met de hand te stempelen met speciaal ontworpen controle-opdrukken.

Elke provincie ontwierp zijn eigen handstempel en bracht deze in verschillende kleuren aan. De postzegels die werden overgedrukt waren de uitgave van 1899 (Scott nr. 137 tot en met nr. 144):

Scott catalogus nummers 137 t/m 144

en de uitgave van 1901 (Scott nr. 145 tot en met nr. 152, hieronder):

Ook de uitgave van de belastingzegels uit 1901-1902 (Olamo nr. 124 tot en met nr. 131) werd overgedrukt.

Zowel Juhani V. Olamo in "The Revenue Stamps of Ecuador" als Vicenio Fernandez in "Sin Valor Postal" (1992) stellen dat er geen wettelijke basis is waarop de controlemerken uit 1902 zouden kunnen verschijnen op de postzegeluitgiften van 1899-1900, aangezien ze al op 20 september 1901, dus vóór de brand, buiten dienst gesteld waren.

Leo John Harris stelt in een artikel in de "Postal History Journal" (juni 1962) dat procentueel gezien slechts een zeer klein aantal van de uitgiftezegels van 1899 de controlemerken ontvingen, aangezien tegen de zomer van 1902 de voorraad van deze postzegels vrijwel was uitgeput.

Olamo stelt ook dat sommige controletekens vervalsingen zijn van Francois Fourier. Deze vervalsingen zullen worden vermeld zodra ze in dit artikel voorkomen. Ook kunnen de controle-opdrukken worden verward met de "Escolares"-toeslagen op de Ecuador-uitgiften van 1905-1906 en 1907-1908.

Voor elke provincie zal ik een stempel laten zien met het controlemerk erop en vervolgens een tekening van elk controlemerk ter verduidelijking.

Provincie Azuay: Dit controlemerk werd altijd over twee verticale postzegels gestempeld en is alleen in zwart te vinden op Scott nr. 145 tot en met nr. 152.

Provincie Bolivar: Scott 140 (type 1), Scott 150 (type 2) en Scott 148 (type 3).

type 1

type 2

type 3

Type 1 controlemerk werd op alle uitgaven uit 1901 gestempeld, Scott nr. 145 tot en met nr. 152 in het zwart. Het is te vinden in rood (Scott 140/1899 & Scott 148/1902), maar ze worden als Fournier vervalsingen beschouwd.

Type 2 controlemerk (Scott nr. 150/1902) werd op alle uitgaven uit 1901 in zwart en violet gestempeld en ook in rood of violet op Scott nr. 141 tot en met nr. 143. Ik heb dit controlemerk ook op belastingzegel O126, maar Olamo stelt dat alle type 2 controlemerken vervalsingen zijn van Francois Fournier.

Type 3 controlemerk (Scott nr. 148/1902) werd in het zwart op alle uitgaven uit 1901 gestempeld.

Provincie Canar: Dit controlemerk, dat ik niet op zegel heb, werd altijd over een blok van vier zegels gestempeld.

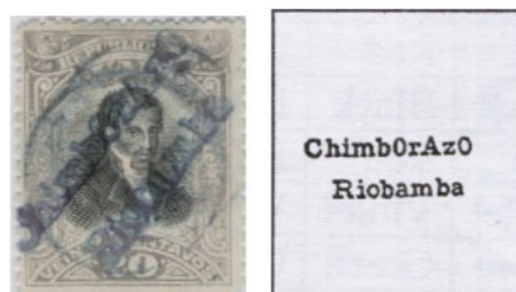
Fernandez & Harris stellen dat ze in rood te vinden zijn op Scott nr. 145 t/m nr. 148 en nr. 151 en Olamo stelt dat ze alleen in oranje te vinden zijn op Scott nr. 146 en nr. 148.

Provincie Carchi: Dit controlemerk is in het zwart te vinden op alle uitgaven uit 1901, en in het paars op Scott nr. 145 tot en met nr. 148.

Provincie Chimborazo : Dit controlemerk is te vinden in violet of blauwgroen op de zegels van 1901. Fernandez stelt dat ze in blauw te vinden zijn op Scott nr. 145 t/m nr. 151. Ik heb dit controlemerk ook op belastingzegel O124 in blauw. Harris zegt dat hij ze in groen gezien heeft op Scott nr. 138, 139 en 142, maar dat het waarschijnlijk Fournier vervalsingen zijn.

Provincie Esmeraldas: Dit controlemerk is in rood te vinden op alle 1901 zegels. Harris & Fernandez zeggen dat ze ook in zwart voorkomen op de meeste zegels van 1901, maar Olamo dat alle Esmeraldas controlemerken vervalsingen van Fournier zijn.

Provincie Guayas: Het onderstaande controlemerk op Scott nr. 146 uit 1901 is de handtekening "CBenjRo" van de gouverneur van Guayas, *Carlos Benjamin Rosales*, en is het gemakkelijkst te vinden controlemerk. Het is te vinden in violet, blauw en zwart op alle uitgaven van 1901, hoewel Olamo het alleen in blauw en paarsachtig zwart vermeldt. Ik weet uit ervaring dat het bijna onmogelijk is om onderscheid te maken tussen blauw en zwart, omdat veel van de oude kleuren zijn vervaagd.

Zowel Harris als Fernandez vermelden de uitgaven van 1899 in het zwart, en Olamo stelt dat alle uitgaven van de provincie Guayas vervalsingen van Fournier zijn. Ik heb dit controleteken op de belastingzegels nr. O125 tot en met nr. O130.

Provincie Imbabura: Dit controlemerk, dat ik nog nooit op een zegel heb gezien, staat wel in de lijsten van Olama en Fernandez. Olama kent het op de belastingzegels Scott nr. 146 en nr. 148 in de kleuren blauw, groen en/of violet. Fernandez geeft aan het alleen maar te kennen op de belastingzegels in groenblauw of violet.

Imbabura

Provincie Leon: Het controlemerk is gevonden op Scott nr. 145 in zwart en eveneens in violet en rood op Scott nr. 145 t/m 152 door Harris & Fernandez. In de lijst van Olama staat dit controlemerk violet-zwart vermeld op alle zegeluitgiftes van 1901. Ikzelf heb dit controlemerk op belastingzegel nr. O126.

Provincie Loja: Dit controlemerk komt in violet voor op alle zegels van de 1901 uitgifte. In de lijst van Harris & Fernandez staan Scott nr. 145 t/m nr. 148 in zwart vermeld, en in rood op Scott nr. 145 en nr. 146. Het merk komt zowel verticaal als horizontaal voor op de zegels. Zelf heb ik Scott nr. 137 gestempeld in blauw, maar dat is misschien een Four-nier vervalsing. Verder heb ik dit merk op de belastingzegels nr. O128 en nr. O130.

Provincie Los Rios: Dit controlemerk is uitgevoerd in 3 typen!

Type 1: hierbij staat de **19** zo'n 1,5 cm boven of onder de naam RIOS en komt voor op de meeste zegels van de 1901 uitgifte in violet of blauw. Harris & Fernandez vermelden het merk ook in rood op Scott nr. 146, nr. 148 en nr. 149.

Type 2: hierbij staat de **19** net boven en rechts van het woord RIOS. Harris & Fernandez vermelden dit merk in groen voor vrijwel alle zegels van de 1901 uitgifte. Verder vermeldt Harris nog dat ze ook in blauw voorkomen op Scott nr. 145, nr. 146 en nr. 149. Zelf heb ik type 2 in violet op nr. 147 en nr. 149.

Type 3: bij dit controlemerk is de 19 in violet en RIOS in blauw. Bekend op Scott nr. 147.

Provincie Pichincha: Ook bij deze provincie zijn er controlemerken in 2 typen.

Type 1: in zwart op alle 1901 uitgiften. Harris vermeldt het merk ook in violet op alle 1901 uitgiften.

Type 2: is bekend in zwart op alle 1901 uitgiften.

Quito - Guayaquil treinlijn: Hiervan zijn 3 verschillende controlmerken bekend.

Type 1: Controlemerk ster (van ongeveer 0,6 mm doorsnede). Bekend op alle 1901 uitgiften in zwart en rood. Volgens Olama in blauw en rood; volgens Harris in rood en violet en volgens Fernandez in rood op alle 1901 uitgiften. Fernandez vermeldt ze ook nog in groenblauw op Scott nr. 145, nr. 149 en nr. 150.

Type 2: Dit type heb ik niet op zegels, maar is gevonden in rood en violet op alle uitgiften van 1901. Harris vermeldt ook nog het merk in blauw op Scott nr. 145 t/m nr. 149.

Type 3: "Contramarca" is in de lijsten van Harris & Fernandez in rood en zwart vermeld op alle 1901 uitgiften. Olama kent ze alleen in rood.

Provincie Santa Elena: Dit controlemerk is gevonden in violet op Scott nr. 147 en nr. 148 en ook op sommige belastingzegels. Het merk is altijd gestempeld over twee verticale zegels. Het is ook bekend in blauw en groen. Olama noemt het een Fire Control overdruk en Fernandez noemt het een gewoon poststempel, in gebruik in 1901 en 1902. Harris noemt dit controlemerk helemaal niet!

Provincie Tungurahua: Van dit controlemerk bestaan er 5 verschillende typen.

Type 1: Dit merk is een vette "DE" (formaat ca. 7 mm x 7 mm) en is gevonden op alle uitgiften van 1901.

Type 2: Is ook weer een vette "DE", maar in een groter formaat (ca. 10 mm x 7 mm) met een smalle D; dit merk is in zwart gevonden op alle 1901 emissies. In violet ook op Scott nr. 140 t/m nr. 143.

Type 3: Een vette "DE" van ongeveer 9 mm bij 9 mm met een brede D. Dit merk is in violet gevonden op alle emissies van 1901 en ook in zwart op Scott nr. 145 en 150.

type 4

type 5

Type 4: Dit merk is een minder vette DE van 5 mm bij 3 mm in zwart met een een smalle D op de emissies van 1901.

Type 5: Is een dunnere versie van DE van 6 mm bij 4 mm, met een brede D. Dit controlemerk is gevonden op alle zegels van de emissies 1901 en 1902.

Alle 5 typen zijn ook aangetroffen op de belastingzegels van die periode.

Provincie onbekend:

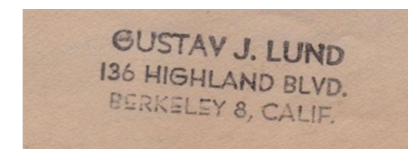
Dit controlemerk werd waarschijnlijk over een blok van 4 zegels gestempeld, maar helaas nooit goed leesbaar. Het merk komt alleen voor in de lijsten van Harris en wel in rood op Scott nr. 145 en nr. 148. Verder in zwart op Scott nr. 146, nr. 147 en nr. 148.

Dit artikel is gepubliceerd in <http://www.philatelicdatabase.com> op 25 juli 2019 door Edward T. Flory (etflory@ptd.net) en hij heeft mij toestemming verleend om zijn artikel te vertalen en te publiceren in de Grunopost. Zijn mailadres - etflory@ptd.net - heeft hij mij gegeven voor mogelijke correcties of aanvullingen (dat kan trouwens ook via mij lopen).

Douwe van der Heide, hoofdredacteur

Het gebruik van een bijzonder stempel

Regelmatig heeft de afdeling service een "rommeldoos" waarin je soms leuke en/of bijzondere vondsten kunt tegenkomen. In dit geval vond ik onderstaande envelop.

afzender

Dan komt direct de vraag, wat is dit POSTAGENT VAN DER STENG/ONZE MARINE? Even zoeken op internet en het antwoord was snel gevonden.

Van der Steng was een matroos 1ste Klas bij de Nederlandse Marine. Een matroos die ontsproten was aan de fantasie van schrijver Albert Chambon. Hij schreef drie boeken die betrekking hadden op de Marine. Het eerste boek had de titel "Marine-termen", het tweede "Marine-gewoonten en -gebruiken" en het derde "Marineschetsen en -humor". Chambon, pseudoniem voor Angenent, die op 45-jarige leeftijd met pensioen ging, begon in Den Helder een drukkerij. Hij was altijd zeer actief als bestuurslid van de R.K. Bond van Marinepersoneel St. Christophorus. Hij schreef o.a. over de wederopbouw van de Koninklijke Marine na de Tweede Wereldoorlog. Om de jeugd te interesseren voor de zeevaart bracht hij kapitaal bij elkaar om een instructieschip te kunnen bouwen. Dat schip kwam er en heette "Van der Steng", naar de matroos uit zijn boeken. Het schip deed vele plaatsen in Nederland aan met een varende tentoonstelling over de scheepvaart.

De 'Van der Steng' was een schip dat met slecht materiaal was gebouwd. De kwaliteit van het staal was, zo kort na de oorlog, van inferieure kwaliteit, evenals de machines in de machinekamer. De Nederlandse Marine had er geen geld voor over om het schip te verbeteren en daarom werd de "Van der Steng" verkocht aan een Italiaanse miljonaire, die het schip als privé jacht liet verbouwen. Twee jaar later is het schip op de Middellandse Zee in brand gevlogen en helaas gezonken.

de Van der Steng

matroos Van der Steng

Tijdens het gebruik in de Nederlandse wateren was aan boord een postkantoorje gevestigd. Het was maar provisorisch, maar de postambtenaar had wel de beschikking over een poststempel. Dat werd zelfs bekendgemaakt in een Dienstorder.

begin citaat

Dienstorder No H.539 van 24 september 1947: Vestiging postagentschap. Aan boord van het contactvaartuig "Van der Steng" van de Stichting het Algemene Nederlandse Comité "Onze Marine", hetwelk Donderdag 25 September j.l. van Rotterdam uit een propagandatocht is begonnen door de Nederlandse binnenwateren, is een postagentschap gevestigd hetwelk uitsluitend voor de zegelverkoop en de behandeling van gewone correspondentie is aangewezen. Bedoelde correspondentie zal worden voorzien van een afdruk van een bijzondere stempel met inschrift: "Postagent - van der Steng - Onze Marine". Het stempel werd door De Munt opgeleverd op 26 februari 1947 en op het schip ontvangen op 3 maart 1947.

einde citaat

Ik weet niet of er leden van onze vereniging zijn die dit stempel vaker hebben gezien maar voor mij was het de eerste keer. De studiegroep ZWP heeft ook veel gepubliceerd over het onderwerp "Postagent aan boord van schepen": <https://www.studiegroep-zwp.nl> Op deze site zijn veel meer afstempelingen van postagentschappen op schepen te vinden.

Gerrit van der Molen

Bronnen + illustraties: Diverse artikelen in Wikipedia/Wikimedia.

Aanvullingen op de francotakje stempellijst van Cees Janssen:

Culemborg
1872-08-24

Deventer
1869-10-26

Dirk sland
1869-02-11

Druten
1874-10-08

Franeker
1870-02-03

Alphen
1870-09-11

Delfzijl
1875-02-02

Doetinchem
1883-04-20

Driebergen
1870-09-03

Haarlem
1869-08-31

Haarl'meer
1870-04-0

Hoogeveen
1873-11-27

Hulst
1874-09-06

Maarssen
1870-02-02

Makkum
1875-01-02

Noordwijk
1873-05-30

Onderdendam
1873-02-19

Oss
1871-04-13

Oudenbosch
1874-04-12

Purmerend
1869-05-25

Schagen
1869-10-28

Sittard
1870-01-01

Sluis
1870-10-21

Texel
1874-06-23

Veenendaal
1871-07-18

Vlaardingen
1870-02-04

Waalwijk
1870-07-11

Wageningen
1873-10-01

Willemstad
1872-08-02

Zevenbergen
1874-10-31

door Douwe van der Heide (nieuwe meldingen graag aan pvgridactie@gmail.com)

nagekomen:

Goes
1870-01-13

Tiel
1871-05-28

Rotterdam
1877-03-02

PARTNER IN
THE GLOBAL
PHILATELIC NETWORK

CORINPHILA

POSTZEGELS, MUNTEN, PRENTBRIEFKAARTEN

UW INTERNATIONALE PARTNER!

China 1897

"Small Dollar – The King of Chinese Philately"

EUR 552.000
CHF 605.000 *
Zürich, juni 2018

West-Australië, "Inverted Swan"

De meest waardevolle postzegel van Australië

EUR 271.400
CHF 314.600 *
Zürich, juni 2018

Nederlands-Indië

Absolute hoogtepunt, stempelproeven 10 cent op velletjes

EUR 67.600 *
Amstelveen, september 2017

EUR 48.800 *
Amstelveen, maart 2016

Nederland 1852

Het enige horizontale brugpaar op brief

** Hamerprijs incl. opgeld*

EUR 382.400
CHF 573.600 *
Zürich, juni 2009

Zwitserland 1850

Het 'Winterthur' blok van 8 op brief

CORINPHILA VEILINGEN BV

AMSTELVEEN - NEDERLAND

INFO@CORINPHILA.NL

TEL. + 31 20 624 97 40

WWW.CORINPHILA.NL

CORINPHILA AUKTIONEN AG

ZÜRICH - ZWITSERLAND

WWW.CORINPHILA.CH

Hoofdsponsor

10-11-12 / 06 / 2022

Antverpia 2022

www.antverpia2022.be

CORINPHILA - EEN TRADITIE VAN SUCCES

Corinphila maakt deel uit van het Global Philatelic Network met gespecialiseerde postzegelveilinghuizen in vijf landen op drie continenten.

Door onze internationale ervaring en expertise, onze optimale presentatie en een internationaal en vermogend klantenbestand realiseren wij de hoogste prijzen.

Bovendien publiceren wij hardcover veilingcatalogi voor bijzondere verzamelingen op land en op (eigen)naam.

Onze experts adviseren u graag vrijblijvend bij verkoop!